

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO.....	9
1 ZÁKLADNÍ POJMY A INFORMACE.....	11
1.1 Směry a roviny v lidském těle	11
1.2 Označení hlavních částí těla	12
2 APARATUS LOCOMOTORIUS, POHYBOVÝ APARÁT.....	14
2.1 Ossa membra superioris, ossa extremitatis thoracicae, kosti končetiny hrudní	15
2.1.1 Cingulum membra superioris, ossa cinguli thoracicarum, pletenec hrudní končetiny	15
2.1.2 Pars libera membra superioris, ossa extremitatis thoracicae liberae, volná část horní končetiny.....	16
2.2 Ossa membra inferioris, ossa extremitatis pelvinae, kosti dolní končetiny	19
2.2.1 Cingulum membra inferioris, pletenec dolní končetiny	19
2.2.2 Pars libera membra inferioris. Ossa extremitatis pelvinae liberae, volná část dolní končetiny	21
2.3 Juncturae osseum, soustava spojů kostrových.....	25
2.3.1 Synarthrosy, pevné spoje pomocí pojivové tkáně	25
2.3.2 Diarthrosis, articulatio, articulus, articulatio synovialis, klouby.....	25
2.3.3 Juncturae membra superioris, spojení horní končetiny.....	26
2.3.4 Juncturae membra inferioris, spojení dolní končetiny	28
2.4 Ossa crani, kosti lebky - cranium, lebka.....	31
2.4.1 Neurocranium, mozková část lebky	32
2.4.2 Viscerocranium, splanchnocranium, kosti obličejového skeletu	34
2.4.3 Útvary a dutiny lebky	35
2.4.4 Lebka novorozence	35
2.5 Columna vertebralis, páteř.....	35
2.5.1 Vertebra, spondylos, obratel, vertebrae, obratle.....	35
2.5.2 Spojení na páteři.....	37
2.6 Thorax, hrudní koš.....	37
3 SYSTEMA MUSCULORUM, SOUSTAVA SVALOVÁ	39
3.1 Musculi dorsi, svaly zádové	39
3.1.1 Hluboké svaly šíjové	39
3.1.2 Hluboká vrstva svalů zádových.....	40
3.1.3 Povrchové vrstvy svalů zádových	40
3.2 Musculi thoracis, svaly hrudníku.....	41
3.2.1 Musculi intercostales.....	41
3.2.2 Svaly thorakohumerální	41

3.2.3	Diaphragma	41
3.3	Musculi abdominis, svaly břišní	42
3.3.1	Přední skupina	42
3.3.2	Boční skupina	42
3.3.3	Zadní skupina	42
3.3.4	Dno pánevní, diaphragma pelvis	43
3.4	Musculi colli, svaly krku	44
3.4.1	Hluboké svaly krční	44
3.4.2	Skupina skalenů	44
3.4.3	Svaly infrahyoïdní	44
3.4.4	Svaly suprathyoidní	44
3.4.5	Povrchové krční svaly	45
3.5	Musculi capitis, svaly hlavy	45
3.5.1	Musculi masticatorii, svaly žvýkací	45
3.5.2	Musculi faciei, svaly mimické	45
3.5.3	Svaly na klenbě lební	46
3.6	Musculi membra superioris, svaly horní končetiny	47
3.6.1	Musculi humeri, svaly ramene a lopatky	47
3.6.2	Musculi brachii, svaly pažní	47
3.6.3	Musculi antebrachii, svaly předloktí a ruky	48
3.6.4	Musculi manus, svaly ruky	50
3.7	Musculi membra inferioris, svaly dolní končetiny	51
3.7.1	Musculi coxae, svaly kyčelního kloubu	51
3.7.2	Musculi femoris, svaly stehna	52
3.7.3	Musculi cruris, svaly bérce	53
3.7.4	Musculi pedis, svaly nohy	56
	SPLANCHNOLOGIA, NAUKA O VNITŘNÍCH ORGÁNECH	58
4	SYSTEMA DIGESTORIUM, SOUSTAVA TRÁVICÍ	58
4.1	Cavitas oris, dutina ústní	58
4.2	Pharynx, hltan, cavum pharyngis, dutina hltanová	60
4.3	Oesophagus, jícen	60
4.4	Žaludek, ventriculus, gaster	61
4.5	Intestinum tenuie, tenké střevo	61
4.5.1	Duodenum, dvanáctník	62
4.5.2	Intestinum mesenteriale, jejunumileum	62
4.6	Intestinum crassum, tlusté střevo, colon	63
4.7	Hepar, jecur, játra	64

4.7.1	Žlučové cesty.....	65
4.7.2	Žlučník, vesica biliaris, vesica fellea, cystis fellea	65
4.8	Pancreas, slinivka břišní	66
4.9	Lien, splen, splezina	67
4.10	Situs viscerum, poloha útrob.....	68
5	SYSTEMA RESPIRATORIUM, SOUSTAVA DÝCHACÍ	70
5.1	Horní dýchací cesty	70
5.1.1	Nasus externus, rhinos, zevní nos	70
5.1.2	Cavum nasi, dutina nosní	70
5.1.3	Sinus paranasales, vedlejší nosní dutiny	71
5.2	Dolní dýchací cesty	71
5.2.1	Larynx, hrtan	71
5.2.2	Trachea, průdušnice	72
5.2.3	Bronchus dexter et sinister, pravá a levá průduška	72
5.2.4	Pulmones, pneumon, plíce	73
5.2.5	Laloky plic, lobi pulmonis	74
5.2.6	Pleura, pohrudnice.....	74
6	SYSTEMA UROGENITALE, SYSTÉM MOČOVÝ A POHLAVNÍ	76
6.1	Systema urinarium, systém močový	76
6.1.1	Renes, nephros, ledviny	76
6.1.2	Vývodné cesty močové	77
6.2	Organa genitalia, ústroje pohlavní.....	79
6.2.1	Organa genitalia masculina, viriles, pohlavní ústroje muže.....	79
6.2.2	Organa genitalia feminina, muliebria, pohlavní orgány ženské	82
7	GLANDULAE ENDOCRINAE, GLANDUALE SINE DUCTIBUS, ŽLÁZY S VNITŘNÍ SEKRECÍ.....	87
7.1	Glandula thyreoidea, štítná žláza.....	87
7.2	Glandulae parathyreoidae, příštíttná žláza, příštíttná tělíska	87
7.3	Pars endocrina pancreatis, endokrinní složka pankreatu	88
7.4	Glandula pinealis, epifýza, šišinka	88
7.5	Glandula suprarenalis, nadledvina.....	88
7.5.1	Cortex, kůra nadledviny	88
7.5.2	Medulla, dřeň nadledviny.....	89
7.6	Hypophysis, glandula pituitaria, hypofýza, podvěsek mozkový	89
7.6.1	Lobus anterior, adenohypophysis.....	89
7.6.2	Lobus posterior, lobus nervosus, neurohypophysis	89
7.7	Endokrinní funkce centrálního nervstva, paraganglia a difuzní endokrinní systém..	90

8	SYSTEMA VASORUM, SOUSTAVA CÉVNÍ.....	91
8.1	Angiologia, nauka o cévách.....	91
8.2	Vasa sanguinea, cévy krevní	91
8.3	Sanguis, krev	92
8.3.1	Složení krve.....	92
8.4	Cor, cardia, srdce	92
8.4.1	Stavba srdeční stěny	92
8.4.2	Obecná anatomie srdce.....	93
8.4.3	Srdeční dutiny	94
8.4.4	Systema conducens cordis, převodní systém srdeční.....	96
8.4.5	Cévy srdeční, arteriae coronariae cordis, věnčité tepny	96
8.5	Circutus sanguinis minor, malý krevní oběh a circuitus sanguinis major, velký krevní oběh.....	96
8.5.1	Aorta, srdečnice.....	98
8.5.2	Venae, řecky phlebs, phlebos, žíly	100
8.6	Systema lymphaticum.....	105
8.6.1	Systém mízních cév.....	105
8.6.2	Nodi lymphatici, mízní uzliny, lymfatická tkáň.....	105
9	INTEGUMENTUM COMMUNE, KŮŽE A KOŽNÍ ORGÁNY	107
9.1	Cutis, derma, kůže	107
9.2	Přídatné ústrojí kožní, kožní adnexa.....	107
9.3	Žlázy kožní, glandulae cutis	107
10	SYSTEMA NERVOSUM, NERVOVÁ SOUSTAVA	109
10.1	Pars centralis, sistema nervosum centrale, centrální nervový systém.....	110
10.1.1	Encephalon, cerebrum.....	110
10.1.2	Medulla spinalis, mícha hřbetní	111
10.1.3	Dutiny centrálního nervstva	113
10.1.4	Obaly mozku a míchy, meninges cerebri et spinalis	113
10.1.5	Vasa medullae spinalis et cerebri, cévní zásobení mozku a míchy	114
10.1.6	Truncus encephali, mozkový kmen.....	115
10.1.7	Cerebellum, mozeček	116
10.1.8	Diencephalon, mezimozek	117
10.1.9	Telencephalon, koncový mozek	118
10.1.10	Spoje centrálního nervstva.....	120
10.1.11	Mediátory CNS a chemické systémy.....	121
10.2	Pars peripherica, sistema nervosum perifericum, periferní nervový systém	122
10.2.1	Nervi craniales, encephalici, hlavové nervy.....	122

10.2.2 Nervi spinales, míšní nervy	123
10.2.3 Systema nervosum autonomicum, autonomní nervový systém	127
11 ORGANA SENSUM, SMYSLOVÉ ORGÁNY, ČIDLA SE SMYSLOVÝMI BUŇKAMI.....	130
11.1 Organon olfactus, orgán čichu	130
11.2 Organon gustus, orgán chuti	130
11.3 Organon visus, zrakové ústrojí, orgán vidění, oko	131
11.3.1 Bulbus oculi.....	131
11.3.2 Cévní a nervové zásobení oka.....	133
11.3.3 Structurae oculi accesoriae, organa oculi accesoria, přídatné orgány oka	134
11.3.4 Organa lacrimalia, apparatus lacrimalis, slzné ústrojí.....	135
11.4 Organon vestibulocochleare, organon status et auditus, ústrojí rovnovážné a sluchové	136
11.4.1 Auris externa, zevní ucho.....	136
11.4.2 Auris media, střední ucho.....	137
11.4.3 Auris interna, vnitřní ucho	137
ZÁKLADNÍ ANATOMICKÁ SLOVA.....	139
POUŽITÁ LITERATURA.....	144